

Generácia Y

Natália Luptáková, Ester Krišková

Čím je charakteristická generácia narodená po roku 1980? Prečo je rozšírený názor, že je úplne iná ako všetky ostatné?

Čo si táto generácia myslí o svete a ako vyzerá ich náhľad na spiritualitu?

Komunizmus je pre nich vzdialenou históriou, vzťahy budujú cez Internet, svoje pomyselné územia si ohraničujú štýlom hudby.

Kto sú mladí ľudia

Pozrime sa najprv, čo myslíme pod pojmom mladí ľudia, respektíve čo znamená generácia Y. Pojem mládež, mladí ľudia v nás vyvoláva rôzne obrazy. Mladých ľudí vnímame ako tvorivých, krásnych, nadšených, bezstarostných, zanietených, energických, zábavných, vidíme v nich potenciál a nádej do budúcnosti. Na druhej strane v tom istom čase, tých istých mladých ľudí môžeme označiť za náladových, vzdorujúcich, zraniteľných, ustarostených, nebezpečných a spôsobujúcich problémy. A všetko to je pravda. Preto hovoriť o mladých ľuďoch ako o jednoliatej skupine je veľmi ťažké.

Aj vnímanie vekového zaradenia mládeže je ťažšie ako kedykoľvek predtým. Keď obdobie dospievania chápeme ako obdobie prechodu od závislého detstva k nezávislej dospelosti, vzhľadom na zmenu sociálnych štruktúr a postojov ľudí môžeme nájsť v tejto kategórii aj tridsaťročných. Na druhej strane vekovej škály zas máme ešte deti vo veku 10-13 rokov, ktoré často rovnaké záujmy a spôsob života ako starší teenageri. Preto medzi mladých ľudí môžeme zahrnúť kohokoľvek vo veku od 11 do 30 rokov. Vo všeobecnosti generáciu a jej charakteristiku určuje skupina medzi **17-25 rokov**.

Tri horizonty

Keď prejdeme ku charakteristike mladej generácie, možno si povieť, že sa to vašich mladých ľudí netýka. Možno sa ich to ešte netýka.

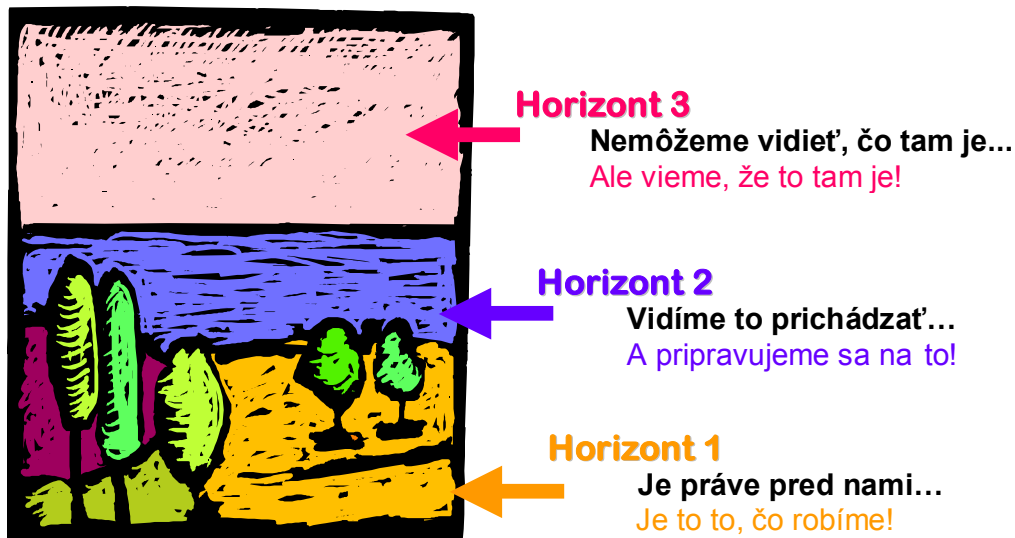
Skúste si predstaviť seba na brehu mora. Pred sebou vidíte pláž, okolo seba piesok, stromy a podobne. To je práve prostredie, v ktorom sa nachádzate, čo robíte, v čom žijete. Čomu čelíte dnes, tento týždeň v kancelárii, v zbere, doma. Čo je pre vás bežný, každodenný život. Práve tu sa cítite bezpeční. Programy a činnosti sú zabehané, deti, dorast, mládež funguje. 80 % svojho času venujeme tomu, čo nazývame **horizont 1**. Sú to veci, ktoré musíme urobiť. No tento horizont má svoje limity – končí na brehu mora, kde sa to hýbe, tam to pulzuje. Keď chceme byť „na pulze dňa“, vedieť, čo sa deje vo svete, čím žijú mladí ľudia, musíme sa pozrieť ďalej.

Možno práve včera ste si stiahli najnovšiu verziu počítačového programu, no už dnes viete, že sa pripravuje nová verzia. A takto to je v každej oblasti, aj keď nie vždy v takom tempe ako vo vývoji počítačového softwaru.

Keď stojíme na brehu našej pomyslenej pláže a zahľadíme sa do diaľky, vidíme veci, ktoré prichádzajú. Pri svojej práci s mladými, či v rodine vidíte, ako sa deti menia, dospievajú a na horizonte vidíte prichádzať nové výzvy, na ktoré sa musíte pripraviť – zmeny záujmov, otázky dospievania, spochybňovanie autority a pod. To je to, čo vidíme na **horizonte 2**.

Vidíme loď, ktorá sa blíži, vieme, že pristane. Na nové výzvy máme čas sa pripraviť, lebo ich očakávame. Tejto príprave by sme mali venovať 10-15% nášho času. (príklad, ak vieme, že India bude v najbližších časoch najväčšou anglicky hovoriacou krajinou; že v priebehu 50 rokov štyri ekonomicky najsilnejšie krajiny budú Brazília, India, Rusko a Čína...) V skutočnosti množstvo času, ktoré strávite prácou a rozmyšľaním nad jednotlivými horizontmi závisí od charakteru vašej práce a služby.

Je však ešte tretí horizont – na obzore, za ktorý nevidíme. Keď stojíme na pláži a pozeráme do diaľky, tam, kam už nedovíďme, tam začína **horizont 3**. Môžeme len tušiť alebo predpokladať, čo nás tam čaká. No niekedy to ani netušíme. Nevieme, čo je na druhej strane. Niekedy môžeme vidieť dym z komína, kúsok lode, alebo vôbec nič. Ale vieme, že tam niečo je. V sedemdesiatich rokoch sme ešte počítali s papierom a ceruzkou, v osemdesiatich rokoch začali prichádzať osobné počítače, na ktoré sme pozerali, ako sa blížila z horizontu 2. Keď vtedy niekto spomenul elektronickú poštu, netušili sme o čom hovoria, bolo to ďaleko za horizontom 3. Dnes je to horizont 1. Len v priebehu posledného roka - dvoch sa z 3. horizontu internetová komunikácia prostredníctvom Skype presunula na horizont číslo 1. Objaví sa na našom obzore veľká výletná loď plná zábavy? Alebo vojenský krížnik?

Porozumenie novým výzvam začína porozumením súčasného stavu, preto prv ako si bližšie predstavíme súčasnú mladú generáciu, skúsime si pomenovať hlavné generácie 20 storočia.

- **generácia svetových vojen** (nar. 1901-1924)
 - ▶ rozumie sama sebe, jej pohľad na svet bol formovaný dvoma vojnami a obdobím ekonomickej depresie a budovania
 - ▶ boli svedkami veľkého pokroku vo vede, medicíne a technológiách
 - ▶ preferované tradičné sociálne hodnoty, vznik silných skautských hnutí
 - ▶ ideológie: modernizmus, vedecký progresivizmus, marxizmus, socializmus, existencializmus, kapitalizmus, freudizmus
- **generácia staviteľov** (nar. 1925-45) tiež známa ako Tichá generácia
 - ▶ veľa spoločného so svojimi rodičmi, pokračovali v ich úsilí vybudovať budúcnosť po 2.sv.vojne, prikláňa sa k tradičným hodnotám

- ▶ prvá generácia v ktorej rozpoznávame „teen“ vek, v 50. rokoch trh sa zameriava na túto skupinu v oblasti hudby, módy a zábavy. Povojnový dostatok v najväčšej miere formoval konzumerizmus mladých
 - ▶ expanzia hudobného priemyslu, kinematografie a TV orientovanej na mladých
 - ▶ ideológie: modernizmus, vedecký progresivizmus, marxizmus, socializmus, existencializmus, kapitalizmus, freudizmus
- **generácia Baby boom** (nar. 1946-63) pomenovaná po náhlom náraste prírastku obyvateľstva
 - ▶ dezilúzia z tradičných inštitúcií (vrátane cirkvi)
 - ▶ hľadanie nového, autentického spôsobu života, dôraz na experiment, hodnotu slobody, sebarealizáciu a autonómiu.
 - ▶ liberálna, idealistická a optimistická generácia, politicky aktívna, tešila sa na budúcnosť v mieri, láske, prosperite
 - ▶ prvá generácia, ktorá mala prístup k antikoncepcii a vo väčšej miere k vyššiemu vzdelaniu, tiež vyššia rozvodovosť
 - ▶ vnímajú však aj rozpor medzi hodnotami a spôsobom svojho života v porovnaní so životom svojich rodičov. Tento priepastný rozdiel bol často vyjadrený v populárnej hudbe
 - ▶ ideológie: modernizmus, vedecký progresivizmus, marxizmus, socializmus, sekularizmus, kapitalizmus voľného trhu, sloboda vyjadrovania, individualizmus a spiritualita typu „urob si sám“.
- **generácia X** (nar. 1964-81) generácia next, digital generation, MTV generation
 - ▶ zbiera dedičstvo predchádzajúcej generácie a platí za chyby ich experimentov
 - ▶ generácia detí s kľúčikom na krku, boli svedkom rozvodu svojich rodičov, rozšírenia AIDS vo vlastnej generácii a čelia narastajúcej nezamestnanosti
 - ▶ strácajú veľa z optimizmu svojich predchodcov, rozvoj pragmatického nazerania na svet
 - ▶ populárne umenie a kultúra sa stáva hlavným faktorom G X
 - ▶ rozvoj informačných a komunikačných technológií
 - ▶ ideológie: postmodernizmus, kapitalizmus voľného trhu, konzumerizmus, pluralizmus, tolerancia, individualizmus, duchovný ekleziazmus a introverzia, New Age, komunitarizmus, globalizmus, ekológia
- **generácia Y** (nar. po roku 1982)
 - generácia Milénia
 - plugged in
 - downloading generation
 - ▶ tri kľúčové koordinanty tejto generácie sú:
 - konzum
 - elektronické médiá
 - globalizácia času a priestoru
 - ▶ vyrastá v globalizovanej spoločnosti, kde nedostatok času a priestoru sa prekonáva ďalším rozvojom informačných a komunikačných technológií
 - ▶ je to technologická generácia, ktorá chápe počítače, e-maily, msm a internet za bežnú súčasť života (a nevyhnutnú)
 - ▶ má virtuálnu slobodu, slabé verbálne schopnosti
 - ▶ digitálna revolúcia umožnila ďalšiu expanziu a diverzifikáciu pop kultúry. Produkty kultúry sa šíria po celom svete, kde sa fragmentujú, prispôbujú

- a reinterpretojú vo vlastnom kontexte a vytvárajú tak nové hybridné kultúry, tzv. glocalizácia (spojenie globalizácie a lokalizácie)
- ▶ ostávajú dlhšie študovať, aby boli vyzbrojení na trh práce, ktorý vyžaduje čoraz viac špecializované a flexibilné pracovné sily. Prežívajú neistotu ohľadne zamestnania, celoživotné zamestnania sú minulosťou
 - ▶ neistota, „Všetko je možné, ale nič nie je isté“ (Havel)
 - ▶ preinformovanosť, priepasť medzi tým, čo vedia a tým, čomu rozumejú
 - ▶ vytváranie e-komunit, kde nachádzajú podporu rovnakomysľajúcich
 - ▶ fragmentácia generácie, nie je to jednoliata vrstva / izolácia / tolerancia
 - ▶ všetko sa rozsýpa, Ground Zero (11/9)
 - ▶ nedostatok absolútnych hodnôt, široké vnímanie dobra a zla
 - ▶ strácajú schopnosť meditácie, reflexie; dlhodobý záväzok je nepohodlný
 - ▶ dá sa povedať, že je to prvá úplne konzumná generácia
 - ▶ robia viac vecí naraz (telefonujú, počúvajú hudbu, píšú e-mail a browsujú po internete súčasne).
 - ▶ náboženstvo typu: vyber a zmiešaj
 - ▶ filozofia: hovor čo si myslíš
 - ▶ veľmi veľa zmien
 - výber životných štýlov
 - rýchle rozhodovania
 - množstvo informácií
 - osamotenosť
 - oslabenie rodiny ako stabilného základu
 - oslabenie porozumenia absolútnej morálky a hraníc
 - ▶ ako zamestnancov ich možno charakterizovať ako takých, ktorí:
 - chodia do práce v žabkách a pri práci počúvajú iPod
 - chcú pracovať, ale práca nie je ich život
 - chcú robiť lepšie a rýchlejšie
 - hľadajú kreatívne formy vzdelávania
 - sú orientovaní na cieľ a termíny
 - chcú spravodlivých a priamych šéfov
 - ▶ čo sa nemení je potreba lásky a potreba niekam patriť

Spiritualita / náboženstvo

Aký je skutočný záujem mladých ľudí o spiritualitu a duchovno? Zaujímajú sa o duchov, démonov, anjelov, mimozemšťanov? Nakoľko je pre nich zaujímavé New Age, kresťanstvo či iné svetové náboženstvo? Náboženské a duchovné symboly a témy sa čoraz častejšie objavujú v rôznych oblastiach populárnej kultúry. Mladí ľudia sú presvedčení, že sú dostatočne informovaní, aby dokázali urobiť vlastné náboženské / duchovné rozhodnutia. Väčšinou nemajú potrebu experimentovať, stačia im informácie zo školy / cirkvi a od rodičov. Na druhej strane však majú radi taký druh umenia, ktorý prezentuje nadprirodzené myšlienky. Ich náboženské presvedčenie /vieru najviac formuje rádio a televízia. Z uskutočneného prieskumu vo Veľkej Británii vyplýva, že mladí ľudia, ktorí pozerajú TV viac ako 4 hodiny denne viac ako Bohu a skutočnosti, že Ježiš vstal z mŕtvych veria horoskopom, čiernej mágii, veštedstvu, špiritizmu a duchárstvu. Mladí ľudia sú povahou veľmi aktívni a kreatívni, odráža sa to aj v spôsobe ako interpretujú symboly a posolstvá, ktoré cez média prijímajú. Príkladom môže slúžiť reklama, televízna, či printová (noviny, billboardy). Mladí ľudia celkom oceňujú kreatívny proces, ktorým sú skombinované obrazy, slová a význam reklamy, radi reklamy hodnotia a kritizujú.

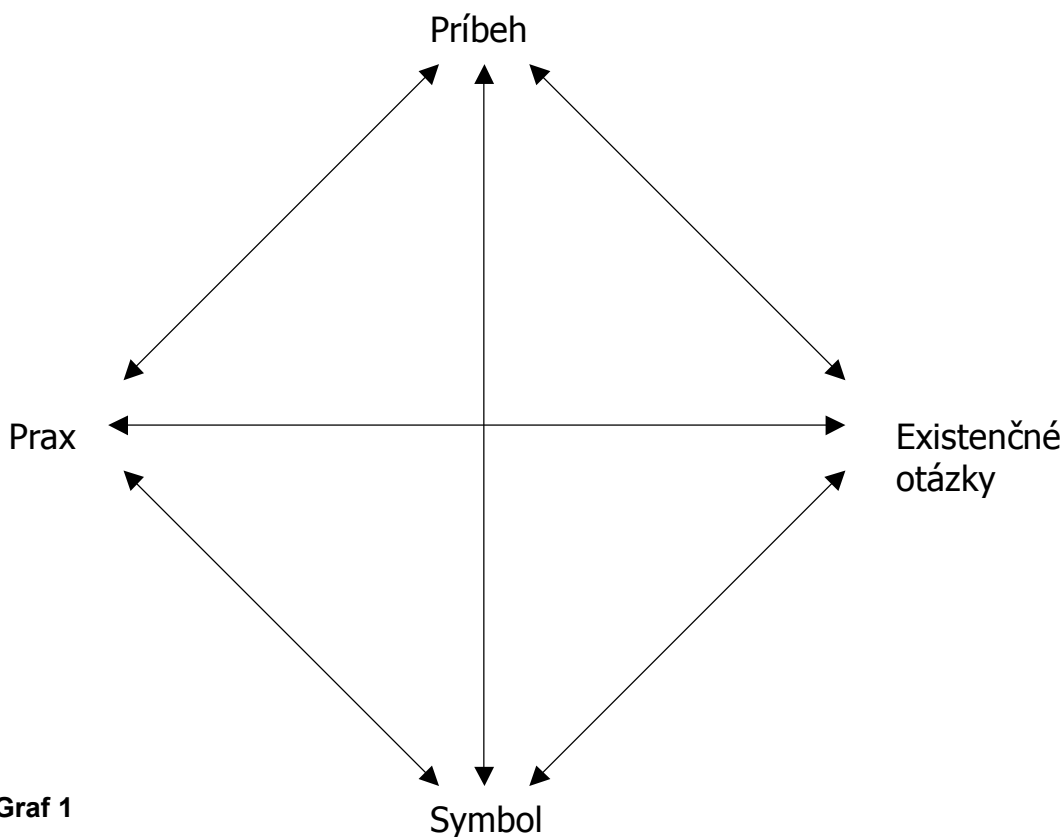
Kultúra a umenie preto môže byť dôležitou cestou, ako sa dostať k viere a rozvíjať transformatívnu spiritualitu.

Pohľad na svet / svetonázor

Každý človek, každá generácia má určitý svetonázor, ktorý je časťou dedičstvom spoločnosti, v ktorej vyrastá a časť je formovaná osobnými a miestnymi podmienkami. Svetonázor zosobňuje naše hodnoty, formuje priority a definuje, na čom skutočne záleží. Svetonázor poskytuje príbeh, skrze ktorý ľudská bytosť vníma realitu a cez tento príbeh v princípe objavuje odpovede na základné otázky, ktoré determinujú ľudskú existenciu:

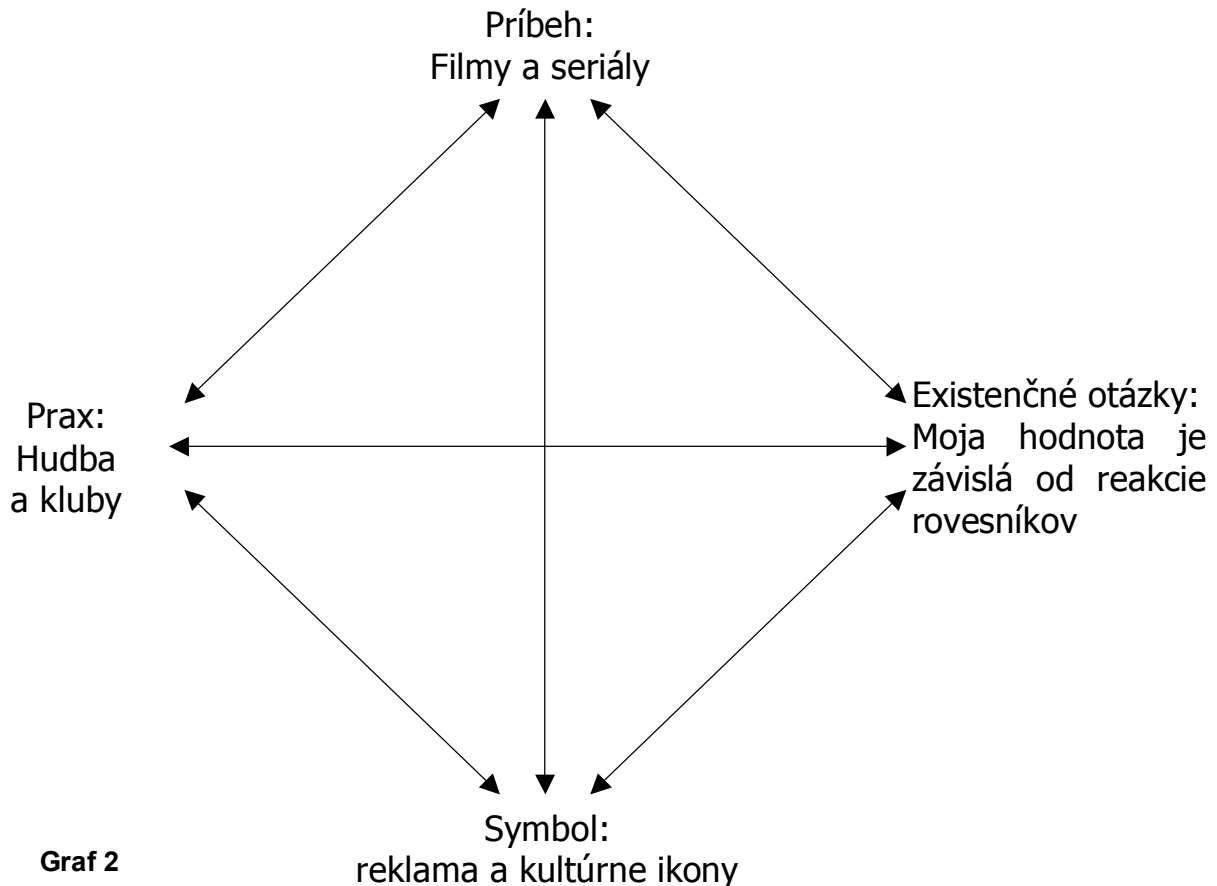
1. **Kto som?**
2. **Kde som?**
3. **Kde sa stala chyba?**
4. **Ako sa to môže napraviť?**

Každá z menovaných generácií si kládla tieto otázky a hľadala odpovede. Každý svetonázor zahŕňa **príbeh, symbol a prax**. Príbehy sú veľmi silným aspektom v kolektívnom svedomí, pretože zahŕňajú všetky zložky ľudskej psychiky – racionalitu, predstavivosť a emócie. Príbehy sú vyjadrené formou kultúrnych symbolov. Do symbolov patria obrazy, artefakty a udalosti. Prax je vlastne spôsob, ako žijeme na svete. Čo robíme, ako konáme, ako trávime svoj čas je vyjadrením našich hodnôt a priorít. Interakcie medzi týmito dimenziami môžeme vyjadriť nasledujúcim grafom:

Aký svetonázor je charakteristický pre GY? Cez aké príbehy sa formujú ich názory?

Čo môžeme zaradiť medzi príbehy, ktoré sa ponúkajú mladým ľuďom: na rozdiel od západnej Európy, kde silný vplyv mali seriály „mladých“, z ktorých sa k nám dostali asi len BeverlyHills a Priatelia, u nás oveľa väčší vplyv mali a majú reality show typu Big Brother a SuperStar. Popkultúra je závislá na výrobe hviezd a celebrit, a tieto typy relácií to práve umožňujú. Populárne sú o to viac, že hrdinom, celebritou sa stáva obyčajný človek – jeden z nás, čo v mladých živí nádej, že sa to raz môže stať aj im. To je príbeh, ktorý ponúkajú reality show: Každý môže byť slávny. Potom náš graf môže vyzerat' takto:

Graf 2

Popkultúra pomáha mladým klásť a odpovedať na otázky, na pozadí vlastných príbehov, ktoré sú podobné už uvedeným:

1. Ako môžem byť šťastný?
2. Čo mi bráni byť šťastným?
3. Ako to môžem prekonať?
4. Kto som?
5. Do akej skupiny patrím?

Prečo potrebujú pomôcť?

Aj tieto deti potrebujú príbeh, pomocou ktorého si budú odpovedať na vyššie uvedené otázky. Ponuka je však nesmierne široká a tieto naše deti potrebujú pomoc sa zorientovať.

Aký príbeh im ponúka svet? Aký príbeh im ponúka cirkev? Aký príbeh im ponúka literatúra, film, počítačové hry?

Vplyv hudby

Zoberme si ako príklad text piesne „Where is the love?“, od skupiny Black Eyed Peas, na ktorej sa dá výborne ilustrovať hore uvedený graf. Je dobré si túto skladbu aj vypočuť. Je naozaj počúvateľná 😊. Text s prekladom uvádzame v prílohe. Ako môžeme s hudbou pracovať s mladými uvádzame v závere (Diskusia o textoch piesní).

Príbeh:

*Deti sa chcú správať
tak, ako vidia v kine*

Stále tu máme teroristov

Prax:

*Národy hádžu
bomby*

Ľudia zabíjajú

*Väčšina sa stará
o zarábanie peňazí*

Existenčné
otázky:

*Čo je vo svete
zlé, mama...*

Kde je láska

Symbol

Vplyv filmu

Ak v pozícii príbehu, na základe ktorého mladí prežívajú svoj život a odpovedajú si na kladené otázky je film, musíme sa pýtať prečo.

Prečo je atraktívny **Harry Potter**?

- deti chcú veriť v kúzla
- HP pochádzal z neperspektívneho prostredia a predsa bol výnimočný, každý chce byť výnimočný
- každý má rád záhady a zázračné veci
- je to zábavné
- je to dobrý pocit myslieť si, že niečo také existuje (škola v knihe)

Čo je najsilnejšie na knihe/filme **Pán Prsteňov**?

- je tam dobro a zlo, elfovia. Je tam všetko, čo máš rád
- je tam vytvorený reálny svet, ktorému môžeš veriť
- je to ako zlatý vek, ktorý nikdy v skutočnosti neexistoval, ale chceš veriť tomu, že bol
- sú tam úplne nové veci, ktoré ťa zaujmú, je to úžasné
- je to zázračné a je tam všetko, čomu si chcel veriť ako dieťa
- je to príbeh, ktorý ťa núti zamyslieť sa
- je kvalitne urobený, to ako je vybudovaný celý svet vo filme je fascinujúce

Fantazy-príbehy sú vlastne spojením sveta detskej predstavivosti, nevinnosti a hravosti, obsahujú želanie, že existuje niečo za každodennou skúsenosťou. Privádzajú nás späť do obdobia, keď sme boli deti.

Filmy

- môžu poskytovať pocit úniku a hlbšie prežívanie ideálneho sveta.
- riešia otázku dobra a zla
- pomáhajú identifikovať problémy aktuálneho sveta
- napomáhajú procesu hľadania riešení (vytvára most medzi Ideálom a Aktuálom)
- navodzujú otázky typu: čo keby?, čo ak?, čo by som robil ja v takej situácii?
- často riešia problémy obľúbené témy konšpirácie a manipulácie (Nepriateľ štátu)
- atraktívne na filmových hrdinoch je ich sila, autenticita a dobrý výzor.

Ďalšie filmy/knihy ktoré podnietili diskusie a protesty sú **Umučenie Krista, Da Vinciho kód**, prípadne sú vhodnú na diskusie: **Matrix, Narnia...**

Rozprávať sa s deťmi a mládežou o knihách a filmoch, ktoré sú práve in, je veľmi dôležité a vytvára nám úžasný priestor dostať sa bližšie k nim a do ich sveta. Ako môžem kritizovať/odmietat' film či knihu, ktorú som nečítal/a, nevidel/a? Toto si uvedomujú mnohé kresťanské organizácie, ktoré vydali materiály, ktoré nám môžu pomôcť. V slovenčine vyšiel študijný materiál pre mládežnícke skupiny „Čo hovorí Biblia na tému: Harry Potter“. V angličtine existuje týchto materiálov niekoľko, napr na tému: Matrix, Pán Prsteňov, Da Vinci kód a pod.

Ukážky nájdete na stránke www.scriptureunion.org.uk/connect/body_index.asp

Na Internete nájdete inšpiratívne otázky k niekoľkým ďalším filmom na stránke www.youthspecialties.com/free/programming/movies/

Práca s mládežou je často chápaná hlavne s dôrazom na **vzťahy**. Áno, mladá ľudia kladú veľký dôraz na vzťahy. Tieto vzťahy však musia vytvárať podmienky, v ktorých sa môžu

odohrávať **príbehy** mladých ľudí, prostredie, v ktorom môžu rozprávať svoje skúsenosti a porozumieť im. Chceme pomôcť mladým ľuďom, aby svoje príbehy videli ako súčasť Božieho pokračujúceho príbehu spasenia.

Biblia sama je zjavením Boha rozprávané skrze príbehy. Bibliu môžeme chápať ako drámu s piatimi dejstvami: Stvorenie, Izrael, Ježiš, Cirkve a Koniec. Tie najvýznamnejšie udalosti sa buď stali, alebo sa ešte len stanú.

Kresťan nachádza svoju identitu, mladý človek sa môže stať ideálom, keď sa stane žijúcim charakterom v Božom nepretržitom príbehu zjavenia.

Rozdiely medzi svetonázorom cirkvi a Generácie Y nás vedie k tomu, aby sme definovali **misijný prístup** k tejto generácii. A to je: podporovať predstavivosť, ísť za kliše zaužívaných symbolov a fráz a dovoliť mladým ľuďom vyslovovať svoje vlastné otázky. Takáto misia začína s realitou, kto mladí ľudia sú a otázkami, ktoré kladú. Zaoberať sa tým, čím mladí ľudia chcú byť a nie tým, čo robia.

Generácia Y – resp **why**, znamená aj generácia **prečo?**

Generáciu Prečo budeme môcť zachytiť, budeme jej môcť pomôcť, keď tento otáznik premeníme na záchranný hák.

Naším pomyselným záchranným hákom môže práve **pop-kultúra**, v ktorej prežívajú svoje príbehy. Pop kultúru je možné použiť k tomu, aby sme z mladých ľudí vytiahli ich schopnosti predstavovať si, skúmať a definovať osobnosť, ktorou chcú byť. Toto je nevyhnutne prvý krok k tomu, aby sme zasiahli Generáciu Y.

Nemôžeme však očakávať, že samotná kultúra podnieti u mladých ľudí túžbu po hľadaní Boha. Treba si uvedomiť, že mladá generácia vo všeobecnosti nie je nespokojná so svojim životom. V našej kresťanskej práci automaticky predpokladáme, že mládež má vrodenu túžbu hľadať hlbší zmysel a význam života, ktorý presahuje každodenný bežný život. Prílišný dôraz na teológiu hriechu a potrebu spasenia neponúka mladým dostatočnú možnosť objavovať ich vlastné miesto na svete – čo by malo byť našim prvotným misijným prístupom. Princípy, na ktorých stojí neformálne vzdelávanie mladých dnes, je transparentnosť a otvorenosť. Preto využívanie kresťanstva ako skrytej agendy v prípade, že si niekto z mladých „uvedomí svoje potreby“, je neúprimné. Evanjelium musíme prezentovať veľmi jednoducho – v zmysle významu tohoto slova – ako dobrú správu. Dnešní mladí ľudia nie sú nepriateľskí voči kresťanskej viere o ktorej vedia veľmi málo. To, že sa o viere nehovorí, je niekedy skôr dôsledok váhania vedúcich mládeže. Dnes vyrastá nová generácia Y, ktorá nepozná a možno nikdy nebude počuť základný príbeh kresťanstva.

Ak na otázku, či môže masová kultúra pomôcť cirkvi znovuzískať autentické vzťahy s mladými ľuďmi, odpovedáme áno, musíme si odpovedať aj na otázku ako.

Čo môžeme použiť?

Nejednoznačnosť vizuálnych obrazov

Výskum ukázal, že fotografie/obrazy zo sociálnej oblasti, ktoré sú významovo nejednoznačné, nás nútia aktívne hľadať ich význam. Rozhovory s mladými ľuďmi pri hľadaní významu môžu viesť k jedinečnej otvorenosti, kde môžete zažiť autentické výpovede strachu, údivu, nadšenia i potešenia. Diskusie tohto druhu môžu slúžiť v pilotnej fáze nadväzovania kontaktu s mladými.

Vrstvenie umenia

Slovo, obraz a hudba sú tri hlavné vrstvy, z ktorých sa kombinuje popkultúra. Kombinácia hudby, rozhovorov, videohier, veľkoplošných obrazoviek, designu vytvára charakter kaviarní a krčiem. Vo filmoch očakávame miešanie dialógov, hudby, pohyblivých obrázkov a vizuálnych efektov. Kluby prinášajú intenzívny mix hudby, pohybu, osvetlenia a premietaných efektov.

Na rozdiel od menovaných, v kostoloch sa tiež stretávame s rôznymi médiami, ale v časovej následnosti: kázanie (slovo), nasleduje spev (hudba), prípadne symbolika (chlieb a víno), meditácia (ticho), kedy prípadne môžeme vnímať vitrážové okná, či architektúru sakrálneho priestoru.

Cirkev sa pri mládežníckej práci môže inšpirovať miešaním a vrstvením rôznych druhov médií. Pri citlivom miešaní môžu vzniknúť tzv. „alternatívne“ bohoslužby, ktoré sú výborným spôsobom, ako potiahnuť mladých ďalej na ich duchovnej ceste. (pre znalcov napr. Labyrint)

Rozprávanie príbehu

Mladí ľudia prežívajú svoj život v príbehu. Ako nám táto skutočnosť môže pomôcť komunikovať im kresťanskú vieru? Biblia je zdrojom, v ktorom si mladí ľudia môžu formovať svoju identitu. Napríklad kniha Prísloví nám ponúka zrozumiteľné aforizmy, ktoré môžu v mladých ľuďoch rezonovať v určitých situáciách. Mladí často počúvajú hudbu so slúchadlami na ušiach, izolovaní od okolia, no často pozerajú filmy či televízor doma s rodinou. Tento rozdiel nám dáva šancu nadviazať s nimi kontakt a reagovať na spoločný zážitok, skúsenosť pri pozeraní. Stačí komentovať, položiť otázku, vyjadriť názor. Nemusíme im rozprávať aplikácie s nášho života, skúsme radšej použiť priamo slová Písma, ktoré môžu vyprovokovať rozhovor a diskusiu. Pridajme hudbu, obrázky, ilustrácie či pohyb. Prevrstvenie jednotlivých vstupov pomáha mladým ľuďom privlastniť si predkladaný príbeh a objaviť jeho význam svojim vlastným spôsobom.

Zapojenie hlavy aj srdca

Hlboké náboženské vedomie vždy závisí na spojení dvoch subsystémov: hlavy a srdca, je to systém založený na slovách (jazyk a lineárne myslenie) a hodnotový systém (intenzívne prežívanie, ktoré nie je možné popísať slovami). Schopnosť využívať obidva systémy súčasne v rovnakom čase sa odráža v jedinečnom ľudskom fenoméne nazvanom svedomie. Prehĺbenie náboženského vedomia nastáva v momente, keď sa realizuje dialóg týchto dvoch systémov, takým spôsobom, že hlava aj srdce sa rozvíja spoločne vo väčšej miere, ako by to bolo možné oddelene.

Prakticky povedané: čím bohatšia a rozmanitejšia (navrstvená) je bohoslužobná skúsenosť, tým skôr prichádza k transformatívnemu náboženskému poznaniu, ktoré zahŕňa „hlavu“ aj „srdce“. Je to kreatívny proces, ktorý vzniká vo vnútri jednotlivca, a preto je hlboko osobný a individuálny.

Etický princíp mládežníckej práce

Mladí ľudia veria, že s nimi môžeme zaobchádzať ako s dôstojnými ľudskými bytosťami, s ich právami v kontexte zdravých vzťahov. Keď rozmýšľame nad našou túžbou privádzať mladých do cirkvi, stojí pred nami známa dilema všetkých rodičov: Pokúšame sa tlačiť mladých, aby sa stali takí ako my? Alebo sa cítime slobodní poskytnúť im slobodne zdroje k tomu, aby sa stali tým, čím môžu, dôverujúc, že ich to povedie k Bohu?

Zhrnutie

- obľubou happy-endov a jednoduchých príbehov oslavujú súčasný život, nie ten budúci
- popkultúra neprivádza automaticky ku kladeniu otázok

- existenčná otázka je: Kým sa chcem stať?
- využívanie vrstvenia umenia a štýlov umožňuje bohatšie interpretácie
- naďalej hovorme zvesť evanjelia „vo vrstvách“
- hlboké duchovné poznanie sa uskutočňuje spojením „hlavy“ a „srdca“
- využijeme popkultúru k zvýšeniu sebakritického nazerania na svet u mladých
- normálne prostredie mladých je „mobilná“ sieť vzťahov, opak cirkevnej hierarchie
- práca s mládežou stojí na milosti a nie je výsledkom nášho úsilia a energie
- biblický základ: **Rimanov 14,14-23**

Názory iných:

Vitamín B v práci s teenagermi

Tobias Faix vo svojej knihe „Kreatívna práca s tínedžermi“ pokladá za najdôležitejšie mať pri práci s mladými dostatok „vitamínu B“, ktorý pozostáva z nasledovného:

- budovať vzťahy
- byť sprievodcom (mentoring)
- byť učiteľom
- byť nablízku
- Biblia a jej čítanie
- byť modlitebníkom
- byť nadšení Ježišom

8 bussines stratégií ako motivovať GenY v zamestnaní

Eric Chester, bývalý učiteľ, autor 9 kníh o mládeži, rečník a školiteľ, ktorý sa zameriava na zamestnávanie, motiváciu a školenia mladých ľudí z GenY uvádza 8 stratégií práce z hľadiska obchodného úspechu.

1. daj im vedieť, že záleží na tom, čo robia
2. hovor im pravdu – nesnaž sa dávať si servítku cez ústa
3. namiesto príkazu im vysvetli prečo to od nich žiadaš a aký to má pre nich význam
4. nauč sa ich jazyk – komunikuj v termínoch, ktorým rozumejú
5. pozoruj a vystihni príležitosti, ktoré môžeš oceniť
6. chváľ ich verejne
7. urob z práce zábavu
8. buď vzorom správania – neočakávaj od nich jedinú vec, ktorú nechceš alebo nedokážeš urobiť ty

Doporučená literatúra:

Učebná pomôcka pre duchovnú prácu v doraste, Filip E. Lewis, Vivit 1994

Kreatívna práca s tínedžermi, Tobias Faix, SEM, 2005

Making sense of Generation Y, Church House Publishing, 2006

a ďalšie ☺

Iné nápady:

- Diskusia k piesňam - preklady textov populárnych piesní
- Analýza videoklipu
- Alternatívny worship: www.freshworship.org, www.jonnybaker.blogs.com, www.alternativeworship.org, www.smallfire.org a iné...

Son – Rise

unikátna terapia pre autistov a deti s problémami s komunikáciou

Chceme pripojiť niekoľko myšlienok na inšpiráciu skutočným príbehom rodičov, ktorým sa narodil chlapec s nevyliciteľnou chorobou – autizmom. Chlapca by sa dalo charakterizovať niekoľkými vetami takto:

- stratený za hrubým, zahmleným oknom
- zmietaný v prúde svojho vlastného systému
- uväznený v ulite za neviditeľnou, nepreniknuteľnou stenou
- označený nálepkou
- tragédia
- nedosiahnuteľný
- zvláštny
- nezvratne beznádejný prípad
- nevzdelávateľný
- je ťažké ho milovať...

Definícia pojmu:

Autizmus je porucha vývinu, ktorá sa prejavuje u detí od detstva, väčšinou sa prejaví do veku piatich rokov. Je to stav, ktorý je charakterizovaný špecifickými príznakmi v oblastiach sociálnych vzťahov, hier, záujmov a predstavivosti. Porucha má mnoho podôb, stupňov resp. miery narušenia jednotlivých oblastí. (Od uzavretia jedinca v „jeho vlastnom svete“, s neschopnosťou komunikovať, hrať sa, vnímať a chápať pre zdravých ľudí bežné vnemy, po na prvý pohľad prehliadnuteľné zvláštnosti v správaní dieťaťa s veľmi dobrou úrovňou komunikácie a inteligencie.)

Autizmus znamená aktívne stiahnutie sa z vonkajšej reality do svojho vnútorného, imaginárneho sveta. Je to typ poruchy zasahujúci celý vývin osobnosti, ktorá je definovaná prítomnosťou narušeného, alebo abnormálneho vývinu. Prejavuje sa najneskôr do 30.-36. mesiaca života. Porucha je 3-4krát častejšia u chlapcov ako u dievčat. Prejavuje sa v nedostatočnom alebo narušenom používaní reči, nedostatočnou až zníženou schopnosťou jazykového vyjadrovania, chýbaním emočnej reakcie na priateľské priblíženie ľudí, či už verbálne alebo neverbálne.

Raun Kaufman je autista, ktorý vyznáva: (1)

„Keď som bol diagnostikovaný ako autista (taktiež ťažko mentálne retardovaný, s IQ pod 30), moji rodičia mali veľkú príležitosť poňať túto udalosť ako tragédiu. Celý svet videl autizmus ako beznádejný a vyzýval mojich rodičov, aby sa naň pozeral týmto spôsobom. Niekedy ma napadne, ako blízko som bol k tomu, aby som prežil „život uväznený vnútri svojej hlavy“, bez možnosti komunikovať so zbytkom sveta. Môj autizmus mohol byť iba ďalšou udalosťou bez zmyslu alebo vysvetlenia.

Keď premýšľam o tom, ako sa moji rodičia postavili k môjmu autizmu, vidím, akú úžasnú rolu hráme všetci v každej situácii, s ktorou sme konfrontovaní. To nebolo moje uzdravenie, čo urobilo udalosť môjho autizmu úžasnou a zmysluplnou (aj keď musím povadať, že som veľmi spokojný s výsledkom), bol to **otvorený postoj mojich rodičov tvárou v tvár môjmu stavu a ich túžba nájsť v ňom zmysel bez ohľadu na to, ako to nakoniec všetko dopadne. Nemusíte „vyliečiť“ svoje špeciálne dieťa, aby jeho alebo jej osobnosť mala zmysel a hodnotu. Hodnota nie je vo „výsledkoch“, ale v tom, ako narábate so svojou situáciou a svojim dieťaťom“.**

(1)

Son-Rise Zázrak pokračuje: Barry Neil Kaufman, str. 7,8

Zázrak, o ktorom kniha hovorí je v princípe, ktorý uplatnili rodičia v prístupe k svojmu synovi Raunovi. Výsledok, o ktorom sme sa zmienili vyššie je viac než potešujúci. O čo vlastne ide? Rodičia uplatnili:

1. *Neodsudzujúcu lásku*
2. *Nepodmienečnú lásku*
3. *Identifikujúcu sa lásku*
4. *Zachraňujúcu lásku*

V tomto seminári nechceme „prerozprávať knihu“, ale upozorniť na fungujúci princíp. Niekedy potrebujeme počuť z inej strany to, čo poznáme. Určite ste si už povedali, že sú to princípy Božej lásky k človeku. Áno, je to tak. Máme tendenciu ich uplatňovať na rôzne skupiny ľudí, ale dospievajúci? Problémové deti? Na to predsa musí byť iný prístup. Vyskúšajte. Veríme, že Božie princípy sú použiteľné pre akúkoľvek skupinu, aj tých „najzvláštnejších“ ľudí.

V prípade záujmu o viac informácií kontaktujte:

mokranovci@mokranovci.net

02/ 6252 8171

<http://robin.mokranovci.net>

Prečítajte si: Son-Rise Zázrak pokračuje: Barry Neil Kaufman

Povzbudení úspechom Rayanových rodičov sme dostali inšpiráciu „vojsť do sveta“ špeciálnych detí. Môžu byť nimi aj všetky deti a dorastenci, ktorí nezapadajú do kategórie tichých, pokojne a pozorne počúvajúcich bytostí výklad učiteľa. Preto chceme zobrať niečo „z ich sveta“ a použiť to ako komunikačný kanál pre dôležité pravdy, o ktorých chceme, aby uvažovali. Chceme im tieto pravdy prinášať formou, ktorá im dáva **možnosť výberu**.

Použite ukážky z filmov a diskutujte o nich. Môžete vybrať konkrétne pasáže a na nich demonštrovať princípy, ktoré im chcete komunikovať. Napr. z filmu Pán Prsteňov – Návrat Kráľa, môžete použiť postavu Smígala na diskusiu o zápase s hriechom (dvd Návrat Kráľa, kapitola 22, čas od 1:10:44 do 1:13:00). Na tejto postave je veľmi dobre vidieť zápas s hriešnou prirodzenosťou – zápas s tým, že robím to, čo nechcem i keď viem, čo mám robiť. Robte to však „navádzacím“ spôsobom – nech oni na to prídu, nenaservírujte im to. Budú si to viac vážiť a brať „objavené“ princípy vážnejšie.

Inšpirácie k výberu filmov/knží – vid'. prednáška **Generácia Y** a materiál vydaný Spoločenstvom čitateľov biblie – *Čo hovorí Biblia na tému: Harry Potter*. Sú to spracované ukážky z rovnomennej knihy uvedené do kontrastu s Bibliou. Je na deťoch, aby rozsudzovali. Vyskúšali sme to v praxi s mladším dorastom.

List Rimanom 14

Ohľaduplnosť - základ spolužitia

13 Nesúďme teda jeden druhého, ale radšej dbajme, aby sme bratovi nehodili do cesty kameň, o ktorý by sa potkol alebo by oslabla jeho viera.

14 Viem, ba som o tom presvedčený - Ježiš Kristus mi to dal poznať -- že nič nie je nečisté samo osebe. Nečistými sa stávajú veci len tomu, kto ich za nečisté pokladá.

15 Rozhodujúcim hľadiskom je vždy láska. Ak by sa mal tvoj brat trápiť pre to, čo ješ, nejedz to! Svojím jedlom rozhodne nesmieš pripraviť o vieru toho, za koho Kristus zomrel.

16 Vyhýbajte sa teda všetkému, čo by vyvolalo odpor, hoci ste presvedčení, že konáte správne.

17 V Božom kráľovstve predsa nejde o jedlo a pitie, ale o spravodlivosť, pokoj a radosť, ktoré dáva Duch Svätý.

18 Kto takto slúži Kristu, je milý Bohu a vážia si ho aj ľudia.

19 A tak sa zo všetkých síl usilujme o to, aby sme navzájom žili v pokoji a pomáhali si rásť vo viere.

20 Nekazme Božie dielo všelijakými predpismi, týkajúcimi sa pokrmov. Niektorí z vás povedia: Bohu je všetko čisté." To je pravda, ale zlé je, ak niekto pohoršuje iného jedlom.

21 Je teda dobré, ak nejeme mäso, nepijeme víno ani nerobíme nič, čím by sme mohli niekoho zraniť alebo oslabiť jeho vieru.

22 Buď pevný vo svojom osobnom presvedčení, keď predstupuješ pred Boha, ale nevnučuj ho iným.

Šťastný je ten, kto sám seba neodsudzuje za to, čo pokladá za správne.

23 Ale ten, kto má pochybnosti, keď je, bol by odsúdený, lebo by to nebolo z viery. A čokoľvek nie je z viery, je hriech.

Diskusia o textoch piesní

Požiadajte skupinu teenagerov, aby na stretnutie priniesli svoju obľúbenú pieseň (na CD alebo kazete) a slová (vyhľadať na internete, odfoťiť z obalu CD)

Na stretnutí by mal každý predstaviť svoj príspevok:

1. Čo si doniesol a prečo
2. Vypočujeme si spolu pieseň, každý povie svoj komentár
3. Prečítajme si spolu slová, ak sú v angličtine, skúsme im porozumieť/preložiť
4. Ten, kto priniesol danú pieseň povie, prečo je pre neho dôležitá
5. Diskutujte spolu:
 - Aký problém rieši text?
 - Opisuje prekážky vo vzťahu k ľuďom, k Bohu?
 - Môžeme tam nájsť kresťanské poslanstvo?
 - Čo ťa v tej piesni provokuje? Je pre teba výzvou?
 - Čo si z tej piesne môžeš zobrať?

Analýza klipu

Titul/názov	
Spevák/skupina	
Krátky opis/ prehľad	
Scéna, atmosféra	
Dominantné farby	
Špeciálne efekty, približovanie, rámcovanie, výseky	
Symbol	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Hlavné témy	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Vzťah muža a ženy	
Sociálne vzťahy	
Hodnoty (+)	
Hodnoty (-)	
Stupeň násilia	
Stupeň sexuality	
Posolstvo	
Súlad z Písmom	

BLACK EYED PEAS LYRICS

"Where Is The Love?"

What's wrong with the world, mama People livin' like they ain't got no mamas I think the whole world addicted to the drama Only attracted to things that'll bring you trauma Overseas, yeah, we try to stop terrorism But we still got terrorists here livin' In the USA, the big CIA The Bloods and The Crips and the KKK ??? But if you only have love for your own race Then you only leave space to discriminate And to discriminate only generates hate And when you hate then you're bound	<i>Čo je vo svete zlé, mama... Ľudia žijú ako keby nemali mamy Myslím, že celý svet je závislý od drámy Pritahujú ťa veci, ktoré ti prinášajú traumy Za morom, yeah, sa snažíme zastaviť terorizmus Ale stále máme teroristov u nás doma žijúcich V USA, veľká CIA (Bloods a Crips - násilnícke gangy v LA, Ku Klux Klan) Ale ak máš lásku iba pre svoju vlastnú rasu Tak ti ostáva miesto akurát pre diskrimináciu A diskriminácia vyvoláva iba hnev A keď sa hneváš tak môžeš byť akurát našťvaný</i>
to get irate, yeah Madness is what you demonstrate And that's exactly how anger works and operates Man, you gotta have love just to set it straight Take control of your mind and meditate Let your soul gravitate to the love, y'all, y'all	<i>Šialenosť je čo demonštruješ A to je presne to, ako hnev pracuje Človeče, máš lásku na to spraviť to správne Ovládni svoju myseľ a medituj Nech sa tvoja duša nasmeruje k láske</i>
People killin', people dyin' Children hurt and you hear them cryin' Can you practice what you preach And would you turn the other cheek	<i>Ľudia zabíjajú, ľudia umierajú Deti sú zranené a počuješ ich plakať Dokážeš praktikovať to čo kážeš ? A nastavil by si druhé lice ?</i>
Father, Father, Father help us Send us some guidance from above 'Cause people got me, got me questionin' Where is the love (Love)	<i>Otče, Otče, Otče pomôž nám Pošli nám nejaké riadenie z hora Pretože ľudia sa ma pýtajú Kde je láska (láska)</i>
Where is the love (The love) Where is the love (The love) Where is the love The love, the love	<i>Kde je láska (láska) Kde je láska (láska) Kde je láska láska, láska</i>
It just ain't the same, always unchanged New days are strange, is the world insane If love and peace is so strong Why are there pieces of love that don't belong Nations droppin' bombs Chemical gasses fillin' lungs of little ones With ongoin' sufferin' as the youth die young So ask yourself is the lovin' really gone So I could ask myself really what is goin' wrong In this world that we livin' in people keep on givin' in Makin' wrong decisions, only visions of them dividends, Not respectin' each other, deny thy brother	<i>Nie je to to isté, stále nezmenené Nové dni sú divné, svet je šialený Ak sú láska a mier také silné Prečo sú tu kúsky lásky, ktoré nikomu nepatria Národy hádzu bomby Chemické plyny plnia pľúca malých detí Spolu s nekonečným trápením. že mládež mrie mladá Tak sa opýtaj seba či je láska skutočne preč A ja sa môžem spýtať seba čo je skutočne zle V tomto svete v ktorom žijeme, v ľudoch ktorí tu žijú Robíme zlé rozhodnutia iba vidina ich dividend Nerešpektujeme ostatných, zapierame vlastných bratov</i>
A war is goin' on but the reason's undercover The truth is kept secret, it's swept under the rug	<i>Vojna bezdôvodne pokračuje Pravdou je držaná v tajnosti, zametená pod kobercom</i>

If you never know truth then you never know love	<i>Ak si nepoznal pravdu, nepoznal si lásku</i>
Where's the love, y'all, come on (I don't know)	<i>Kde je láska, pod'me (ja neviem)</i>
Where's the truth, y'all, come on (I don't know)	<i>Kde je láska, pod'me (ja neviem)</i>
Where's the love, y'all	<i>Kde je láska</i>
People killin', people dyin'	<i>Ludia zabijajú, ľudia zomierajú</i>
Children hurt and you hear them cryin'	<i>Deti sú zranené a počuješ ich plakať</i>
Can you practice what you preach	<i>Dokážeš praktikovať to čo kážeš ?</i>
And would you turn the other cheek	<i>A nastavil by si druhé líce ?</i>
Father, Father, Father help us	<i>Otče, Otče, Otče pomôž nám</i>
Send us some guidance from above	<i>Pošli nám nejaké riadenie z hora</i>
'Cause people got me, got me questionin'	<i>Pretože ľudia sa ma pýtajú</i>
Where is the love (Love)	<i>Kde je láska (láska)</i>
Where is the love (The love)	<i>Kde je láska (láska)</i>
Where is the love (The love)	<i>Kde je láska (láska)</i>
Where is the love	<i>Kde je láska</i>
The love, the love	<i>láska, láska</i>
I feel the weight of the world on my shoulder	<i>Cítim váhu sveta na mojich pleciach</i>
As I'm gettin' older, y'all, people gets colder	<i>Ako starnem, ľudia chladnú</i>
Most of us only care about money makin'	<i>Väčšina sa stará len o zarábanie peňazí</i>
Selfishness got us followin' our wrong direction	<i>Chamtivosť nás nabáda nasledovať naše zlé smerovanie</i>
Wrong information always shown by the media	<i>Chybné informácie vždy sú v médiach</i>
Negative images is the main criteria	<i>Negatívne obrazy sú hlavné kritérium</i>
Infecting the young minds faster than bacteria	<i>Napádajú mladé mysle rýchlejšie než baktérie</i>
Kids wanna act like what they see in the cinema	<i>Deti sa chcú správať tak ako vidia v kine</i>
Yo', whatever happened to the values of humanity	<i>čokoľvek čo sa stane hodnotám humanity</i>
happened to the fairness in equality	<i>čo sa stane férovosti a rovnocennosti</i>
Instead in spreading love we spreading animosity	<i>miesto rozdávania lásky rozdávame nepriateľstvo</i>
Lack of understanding,	<i>nedostatok porozumenia</i>
leading lives away from unity	<i>vedie životy ľudí preč od jednoty</i>
That's the reason why sometimes I'm feelin' under	<i>a to sú dôvody prečo sa niekedy cítim dole</i>
That's the reason why sometimes I'm feelin' down	<i>a to sú dôvody prečo sa niekedy cítim dole</i>
There's no wonder why sometimes I'm feelin' under	<i>a to sú dôvody prečo sa niekedy cítim dole</i>
Gotta keep my faith alive till love is found	<i>Musím udržať moju vieru živú dokiaľ sa nájde láska</i>
People killin', people dyin'	<i>Ludia zabijajú, ľudia zomierajú</i>
Children hurt and you hear them cryin'	<i>Deti sú zranené a počuješ ich plakať</i>
Can you practice what you preach	<i>Dokážeš praktikovať to čo kážeš ?</i>
And would you turn the other cheek	<i>A nastavil by si druhé líce ?</i>
Father, Father, Father help us	<i>Otče, Otče, Otče pomôž nám</i>
Send us some guidance from above	<i>Pošli nám nejaké riadenie z hora</i>
'Cause people got me, got me questionin'	<i>Pretože ľudia sa ma pýtajú</i>
Where is the love (Love)	<i>Kde je láska (láska)</i>
Where is the love (The love)	<i>Kde je láska (láska)</i>
Where is the love (The love)	<i>Kde je láska (láska)</i>
Where is the love	<i>Kde je láska</i>
The love, the love	<i>láska, láska</i>
Where is the love (The love)	<i>Kde je láska (láska)</i>
Where is the love (The love)	<i>Kde je láska (láska)</i>
Where is the love	<i>Kde je láska</i>
The love, the love	<i>láska, láska</i>